

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: اندی هیگین بتوم * Andy.Higginbottom

برگردان: علی اورنگ

ویراستاری و ارسال: علی مشرف

۱۳ دسمبر ۲۰۲۳

کاپ ۲۸:

سرابی که سرمایه داری تصور می کند می تواند مانع از نابودی خود شود

سراب وقتی در کویر ظاهر می شود که هوای داغ نور خورشید را طوری منعکس کند که مثل آئینه عمل کرده، و واقعیت را وارونه جلوه دهد. تأثیر توهم آمیز سراب این است که چشمه آبی از راه دور سوسو بزند و تشنگی شدید رهگذر او را به سوی سراب بکشاند. اما هربار دورتر از آن شود، تا این که رهگذر خسته از پا در درآمده و قادر به حرکت نباشد، در حالی که بی رحمانه شکنجه می شود. سراب یک توهم واقعی است.

اجلاس کاپ ۲۸ در دوبی، امارات متحده عربی از ۳۰ نوامبر تا ۱۲ دسمبر یک توهم عظیم است، یک سراب کویری. قطعاً، شاهد وعده و وعیدهای اغراق آمیز و توخالی خواهیم بود. تأثیرات متوهمانه این وعده ها این خواهد بود که نظام سرمایه داری آنقدر توانایی رفرم خودش را دارد که مانع از فاجعه زیست محیطی شود، حتی اگر همه شواهد و قرائن ضد آن را نشان دهند.

در انبوه گزارش هایی که در آستانه اجلاس منتشر شدند، پیام صریح "برنامه اقلیمی ملل متحد" چشمگیر است: با در نظر گرفتن سیاست های فعلی اقلیمی در قرن حاضر زمین به احتمال قوی ۲.۹ درجه سانتیگراد گرم تر خواهد شد، فقط یک شانس خیلی ضعیف وجود دارد که گرمایش محدود به ۱.۵ درجه سانتیگراد باشد. گزارش ۲۰۲۳ سازمان ملل – "تکرار مکررات، درجه حرارت به اوج های جدید رسیده است، با وجود این بار دیگر جهان قادر به کاهش گازهای گلخانه نی نیست" – حتی شدیدتر از هشدارهای دیگر جریان های اصلی است.^۱

علم و تجربه موافق هستند: فاجعه اقلیمی در شرف وقوع است

در کاپ ۲۸ اوضاع سالهای اخیر ارزیابی خواهد شد، یعنی بررسی نتایج هشت سال دورویی، نمایش و معاملات کثیف از اهداف ۵.۱ درجه سانتیگراد و ۲ درجه سانتیگراد که در سال ۲۰۱۵ در کاپ پاریس تنظیم شده بود. اما حتی خود پاریس هم سازشی بود فراتر از ۱ درجه سانتیگراد حاشیه امن پیشنهادی او و مورالس رئیس جمهوری بولیوی در کاپ ۲۰۰۹ کپنهاگ، اما قدرت های سرمایه داری بزرگ آن را رد کردند.^۲

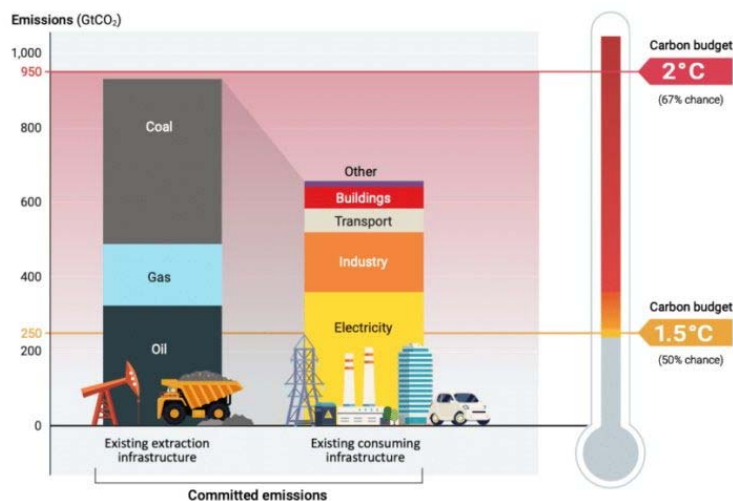
از آن زمان زمین از حاشیه امن گذشته است، ما به اشکال گوناگون در حوزه خطر هستیم.^۳ کاپ ۲۸ نمایش بزرگی از نگرانی است که امیدهای واهی در امکانات نظام فعلی ایجاد خواهد کرد و این در شرایطی است که در حال حاضر آنچه که ما احتیاج داریم فکر انقلابی و عمل انقلابی است.

فاجعه در حال وقوع یک زنجیره سببی فیزیکی دارد که از سوزاندن سوخت فسیلی تا انتشار گازهای گلخانه ای و گرمایش سطح زمین تا تسریع تاثیرات متعدد اقلیمی توأم با همپوشانی جریان دارد.^۴ چنین مسأله کلی و چند جانبه ای باید از همه زاویه های ممکن آن بررسی شود، اما یک نقطه گریز ناپذیر نهائی وجود دارد: اگر یک توقف یک جانبه فوری در سوزاندن سوخت فسیلی وجود نداشته باشد، همه تلاش های دیگر برای حل مسأله با شکست مواجه خواهد شد.

انباشت انتشار گازهای گلخانه جهان را در حوزه خطر گذاشته است

جهان در حال حاضر از 'بودجه کربن' انتشار گازهای گلخانه ای گذشته است، که دمای جهانی را محدود به ۱.۵ درجه سانتیگراد می کند و در آستانه نقض بودجه برای ماندن در محدوده ۲ درجه است، مگر این که تولید فعلی بشدت کاهش یابد. گزارش های برنامه اقلیمی ملل متحد: "زغال سنگ، نفت و گاز استخراج شده در طول عمر معادن فعال و در حال ساخت تا سال ۲۰۱۸ ۳.۵ برابر بودجه کربن موجود برای محدود کردن دما به ۱.۵ درصد با احتمال ۵۰ درصد (و تقریباً به اندازه بودجه در دسترس برای ۲ درجه سانتیگراد) تولید می کند."^۵

نمودار ۱ انتشار گاز CO₂ از زیرساخت های سوخت فسیلی در مقایسه با بودجه انتشار کربنی منعکس کننده هدف دمای بلند مدت موافقتنامه پاریس.

گزارش برنامه اقلیمی ملل متحد (۲۰۲۳)

طبیعت سوخت های فسیلی سوختن و بیرون دادن انرژی گرما زاست. یک انسان معقول معتقد به مراقبت از محیط زیست استفاده از آن را تحت شرایط کنترل شده باید محدود کند. در نظام سرمایه داری هنوز استخراج و تهیه سوخت

های فسیلی به عنوان کالا بسیار سودآور است و آنها به عنوان ورودی های سودآور برای بسیاری از فرآیندهای صنعتی و همچنین برای سوزاندن مصرف نهائی به کار گرفته می شوند. انرژی فسیلی ارزان بخشی از روش و سبک زندگی سرمایه داری شده است: یعنی قطعاً در زندگی لاکچری بی پروای سوپر ثروتمندان و همچنین تا حدودی در بین گروه بزرگتری از مردمی که از امتیاز زندگی سبک زندگی امپریالیستی برخوردار هستند، و حتی با تضادهای بزرگتری برای توده های مردمی که در اکثریت هستند (جنوب جهان).^۶

آنچه که 'تمدن' سرمایه داری نامیده می شود ادامه اش بر پایه آزاد کردن کربن فسیل شده، به ویژه در حمل و نقل، سیستم های گرمایشی و به طور فزاینده ای محصولات پتروشیمی، بنا شده است.^۷ کمپانی ها و دولت های (کشورهای) سرمایه داری که بر پایه سودآوری به عنوان ویژگی اصلی اشان بنا شده اند، داوطلبانه سود مازاد به دست آمده از سوخت های فسیلی را از دست نخواهند داد.

هدف محدود کردن افزایش میانگین دمای جهانی در حد دمای ماقبل صنعتی است. دو نکته را باید در نظر داشت. اول، میانگینی که به دست آمده است برای یک دهه یا بیشتر محاسبه شده است. اما در هر ماه مشخصی امکان جهش اضافی وجود دارد، مثل ماههای سپتامبر و اکتوبر ۲۰۲۳ که افزایش دما به ترتیب ۱.۸ درجه سانتیگراد و ۱.۷ درجه سانتیگراد بود،^۸ اگرچه میانگین دما در بلند مدت هنوز ۱.۲ درجه سانتیگراد بالاتر از میزان ماقبل صنعتی است.

دوم، میانگین گرفتن همه سطح کره زمین را در بر می گیرد. در میانگین دمای ۱.۱ سانتیگراد دمای اقیانوس ها ۰.۹ درجه سانتیگراد، در حالی که دمای پوسته زمین ۱.۴ درجه سانتیگراد بالاتر از میزان قبل از صنعتی است. در بخش های مرکزی توده های زمین در همه قاره ها مشخصاً افزایش بالای ۳ درجه سانتیگراد را شاهد هستیم.^۹ نوسانات منطقه ئی در شرایط هواشناسی درجه حرارت را با نتایج فاجعه آمیز حتی بالاتر می برد؛ به عنوان مثال در هندوستان، جنوب اروپا، شمال آمریکا در اوایل امسال، و برزیل همین حالا.^{۱۰} بخش هایی از قطب شمال هفت بار سریع تر از میانگین جهانی در حال گرم شدن هستند، که نقطه اوج ذوب سریع کلاهک های یخی را تهدید می کند، که سطح ابحار را در همه جهان بالا خواهد برد.^{۱۱}

در مناطق محلی در درون شهرها، تفاوت های شدید حرارتی را در رابطه با اختلافات طبقاتی شاهد هستیم، مثلاً در مومبائی مردم آلونک های داراوی متحمل گرمای ۶ درجه سانتیگراد بیشتر از مردم منطقه ثروتمند نشین در همسایگی آنها هستند.^{۱۲} سازمان جهانی هواشناسی توضیح می دهد که تا چه حد اغلب مراکز درمانی در مقابل گرمایش جهانی غیرکافی هستند. "بین سال های ۲۰۰۰ و ۲۰۱۹، تخمین سالیانه مرگ به علت گرما حدود ۴۸۹۰۰۰ نفر بود؛" مجموعاً ده میلیون نفر مرده اند.^{۱۳}

همه چیز برای منفعت است

زمان از دست رفته است، ولی نمایش منحرف جلسات سالیانه کاپ ها ادامه دارد. علی رغم شواهد عظیم (برای فاجعه اقلیمی) در مقابل دولت های جهان که در کاپ ۲۸ گرد هم آمده اند، هنوز چک و چانه زدن آنها به این معناست که این فوریت از مسیر اصلی آن منحرف شده و به بیراهه کشانده می شود، و تصمیم گیری برای اقدامات جدی مورد نیاز یک بار دیگر به تعویق خواهد افتاد.

چه راه های حلی مطرح شده است؟ "آژانس بین المللی انرژی" را کلوب کشورهای ثروتمند سازمان توسعه و همکاری اقتصادی برای هماهنگ کردن سیاست هایشان بعد از اولین افزایش قیمت نفت در سال ۱۹۷۳، به وجود آوردند. آژانس بین المللی انرژی پشتیبان انتقال به انرژی های تجدید پذیر (باد و خورشیدی) است چرا که معتقد است هزینه تولید آنها با

سرعت پائین آمده است و در حال حاضر قابل مقایسه با هزینه تولید یک کیلووات ساعت برق به وسیله سوخت های فسیلی می باشد.^{۱۴}

این اعتماد به بازار بیجاست، و پیش بینی های آژانس بین المللی انرژی مبتنی بر واقعیت های سرمایه داری نمی تواند باشد؛ در اولین واکنش جدی سرمایه دارها به آن، که برخاسته از منافع شخصی شان است، لحن به ظاهر معتبر و جدی آژانس بین المللی در رابطه با انرژی های تجدیدپذیر از هم خواهد پاشید. همانطور که برت کریستوفر و دیگران استدلال کردند، رویکرد “هزینه – محور” آژانس بین المللی انرژی متوجه نکته اصلی نیست، آنچه که برای سرمایه دار مهم است سودی است که به دست می آورد. “برای درک اقتصاد انتقال از انرژی، ما باید به جای یک چشم انداز “هزینه – محور” چشم انداز “سود – محور” اتخاذ کنیم.” نرخ بازده داخلی که سود در طول زمان منهای هزینه تأمین مالی است، برای دسترسی به پروژه های سرمایه داری به وسیله کمپانی ها به کار گرفته می شود. نکته بسیار مهم این است که نرخ بازده داخلی پروژه های هیدروکربن “حدود ۱۵ تا ۲۰ درصد، یا بیشتر” است، در حالی که “نرخ معمولی بازده داخلی انرژی های تجدیدپذیر امروز حدود ۵ تا ۶ درصد است،”^{۱۵} اگرچه کمپانی های بزرگ (انرژی) بر این اعتقادند که آنها بهتر از کمپانی های تجدیدپذیر موجود می توانند عمل کنند و نرخ بازدهی را تا حدود ۱۰ درصد بالا ببرند. در واقع، ۱۰ درصد سودآوری میانگین سرمایه تجاری (دائری های مالی) در انگلستان است.^{۱۶}

سودآوری تولید هیدروکربن به مراتب بیشتر از سودآوری میانگین (بازار) است – حداقل دو برابر انرژی های تجدیدپذیر. در این مورد مباحثی وجود دارد: مکنزی گزارش می دهد که میانگین نرخ بازده داخلی هیدروکربن از ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰ تا حدود ۲۵ درصد تقلیل یافته است؛^{۱۷} آژانس بین المللی انرژی که به انرژی های تجدیدپذیر تمایل دارد خوشبین تر است، استدلال می کند که “نفت و گاز فقط به مقدار جزئی سودآورتر هستند، اما آن سودآوری ها از ثبات کمتری برخوردارند.”^{۱۸}

با این حال کمپانی های بزرگ نفتی با اعتقاد به سود بالاتر از میانگین (بازار) به توسعه تولیدات خود ادامه می دهند. شل انگلستان در توسعه برونفیلد در خلیج مکزیکو پیش بینی می کند که نرخ بازدهی داخلی آن ۳۰ درصد باشد.^{۱۹} بازده مورد انتظار بریتیش پترولیوم از سرمایه گذاری در انرژی های تجدیدپذیر ۶ تا ۸ درصد است، در حالی که حداقل بازدهی برای سرمایه گذاری در پروژه های نفت و گاز ۱۵ تا ۲۰ درصد می باشد، که یک برآورد محافظه کارانه است چرا که قیمت نفت خام را بشکه ای دالر ۶۰ در نظر می گیرد؛ برای بشکه ای ۷۰ دالر نرخ بازدهی ۲۰ تا ۲۵ درصد می شود.^{۲۰} بریتیش پترولیوم در سال ۲۰۱۹ اعلام کرد که تولید هیدروکربنی اش را تا سال ۲۰۳۰ تا ۴۰ درصد کاهش خواهد داد، اما این هدف متعاقباً به ۲۵ درصد کاهش پیدا کرد، که سهامداران هنوز آن را دوست ندارند و به هر حال این وعده انجام نشده است. ولی این وعده در زمینه پیام رسانی اش در بین کمپانی های نفتی بزرگ یک استثنا است. در اکتوبر ۲۰۲۳ دو غول امریکائی اکسان موبایل و شوران در معاملاتی بزرگ با خرید کمپانی های دیگر به طور قابل ملاحظه ای ظرفیت تولیدی خود را به ترتیب به روزانه ۵ میلیون بشکه و ۴.۴ بشکه افزایش دادند.^{۲۱} اکسان حالا به طرف استخراج لیتیوم می رود چرا که “بازدهی لیتیوم پیش بینی می شود که بالاتر از انرژی های تجدیدپذیر و بیشتر شبیه به نفت و گاز باشد.”^{۲۲}

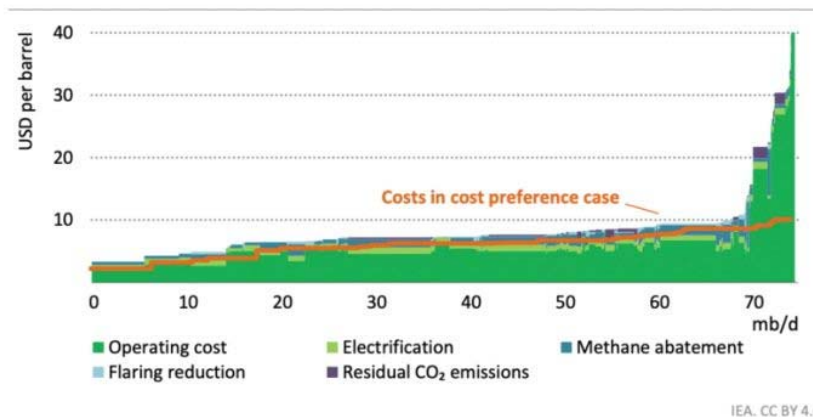
سناریوهای رقابتی تقاضا برای نفت و گاز

بسیاری از بحث ها در اطراف آینده تقاضا برای نفت در سی سال آینده شکل می گیرد. فایننشال تایمز سوال می کند آیا ما در ده سال آینده به موضوع پربحث اوج تولید نفت “اوج نفت” خواهیم رسید؟ آیا انتقال به سیاست های سبز

(اکوپلیتیک) بر تولید نفت غلبه خواهد کرد و تولید آن را تا ۲۰۵۰ به طور قابل ملاحظه ای کاهش خواهد داد؟ یا تقاضا برای نفت در واقع افزایش پیدا خواهد کرد و تولید سودآور به توسعه خود ادامه خواهد داد؟ یا، در نهایت تولیدات نفت و گاز پس از کمی افزایش در سطح فعلی متوقف خواهند شد؟ توقف تولید در سطح فعلی به طور فزاینده ای به نظر می رسد که محتمل ترین انتخاب باشد، علت آن این نیست که چون این یک راه حل بینابینی است، علتش این است که شاهد هیچ گونه تغییر ریشه ئی در نظام جهانی نیستیم. همه این بحث ها نتیجه گیری فایننشال تایمز یعنی 'عصر بلا تکلیفی در انرژی' را تأیید می کند.^{۲۳}

برای توضیح بیشتر در این مورد، باید پیش بینی های آژانس بین المللی انرژی را با پیش بینی های تولیدکنندگان اوپک مقایسه کرد. آژانس بین المللی انرژی سه سناریو را ارائه می دهد که شبیه به مقالات و کتاب های هیأت بین دولتی تغییر اقلیم هستند. آژانس بین المللی انرژی در سناریو مربوط به سیاست های ذکر شده اش پیش بینی می کند که تولید نفت تا ۵ درصد افزایش پیدا کرده و تا ۲۰۳۰ به اوج روزانه ۹۹ میلیون بشکه خواهد رسید و از آنجا کمی کاهش پیدا کرده و به سطح تولید امروز می رسد. در این سناریو قیمت یک بشکه نفت ۸۵ دلار می ماند. سناریوی بعدی دستیابی به انتشار صفر خالص (کربن خنثی) در ۲۰۵۰ است، که نیاز به یک کاهش شدید در تولید جهانی نفت تا سال ۲۰۳۰ دارد، یعنی کاهش قیمت (بسیار غیر محتمل) به بشکه ای ۴۰ دلار، با این پی آمد که 'تولیدات نفتی پر هزینه مجبور شوند که از بازار خارج شوند'^{۲۴} جالب توجه است که در این سناریو ۹۰ درصد نفت جهان از تولیدات کم هزینه خاورمیانه باید عرضه شود.

نمودار ۲ هزینه های تولید نفت در سناریو صفر خالص (در ۲۰۵۰) و مورد ترجیح هزینه ۲۰۳۰

منبع: آژانس بین المللی انرژی (۲۰۳۰) صنایع نفت و گاز در عبور به صفر خالص

مسیر صفر خالص (کربن خنثی) یک مسیر ضروری برای نجات کره زمین است، اما در شیوه تولید سرمایه داری این توهم کاملاً خلاف واقع است. آژانس بین المللی انرژی یک سناریوی سوم معرفی می کند که مابین دو سناریوی دیگر است ولی هنوز نیاز به یک برنامه جهانی رفرم های ریشه ئی دارد که ماورای آنچه است که کاپ ۲۸ ارائه می دهد. در گزارش دیگری به وسیله همان سازمان، آژانس بین المللی انرژی پیش بینی یک افزایش روزانه ۶ میلیون بشکه در تقاضا از ۹۹ میلیون در روز در سال ۲۰۲۳ به ۱۰۶ میلیون در روز تا سال ۲۰۲۸ می کند، که ۹۰ درصد آن تقاضا از منطقه آسیا و اقیانوسیه می باشد، نتیجه می گیرد، "در حالی که یک نقطه اوج برای تقاضای نفت در حال ظهور

است، ادامه افزایش در خوراک پتروشیمی و مسافرت هوایی به این معناست که در مجموع مصرف به رشد خود در آینده ادامه خواهد داد.^{۲۵}

سناریوی خوشبینانه تر آژانس بین المللی انرژی با رفرم خردمندان اش به خاطر منافع شخصی در درون هیأت حاکمه همخوانی دارد. ستراتیژی اش این است که به سرمایه داری شرکتی (کورپورت) توصیه کند که کار درست و اخلاقی را انجام دهد. شرکت های چند ملیتی انرژی در ستراتیژی انتقال به انرژی سبز آژانس بین المللی انرژی نقش محوری بازی می کنند. و با این وجود آنها حاضر به همکاری نیستند. این منجر به آن شد که رئیس آژانس بین المللی انرژی فیت برول شکایت کند «کمپانی های نفت و گاز فقط حدود ۲.۵ درصد از سرمایه خود را در فناوری های انرژی پاک مثل خودروهای برقی قابل شارژ مصرف می کنند (در مقایسه با ۹۷.۵ درصد در زمینه های سنتی تجارت)»^{۲۶}

اوپک در مورد فرصت های سودآوری از تولیدکنندگان هیدروکربن صادق تر است؛ افزایش قابل ملاحظه تقاضا برای نفت را در کوتاه مدت از روزانه ۹۱ میلیون بشکه در سال ۲۰۲۲ به ۱۰۲ میلیون بشکه تا سال ۲۰۳۰ (و ادامه سالیانه افزایش جزئی، به روزانه ۱۰۶ میلیون بشکه تا سال ۲۰۴۵) پیش بینی می کند. اوپک برآورد می کند که تولید گاز به طور قابل ملاحظه ای از روزانه ۶۷ «میلیون معادل بشکه نفت» به ۸۷ میلیون بشکه افزایش پیدا خواهد کرد، و یک کاهش قابل ملاحظه ای در تولید زغال سنگ از روزانه ۷۶ «میلیون معادل بشکه نفت» به ۵۴ میلیون پیش بینی می کند. اوپک پیش بینی می کند که مجموع تولیدات سوخت فسیلی از روزانه ۲۳۴ میلیون بشکه در سال ۲۰۲۲ به ۲۴۸ میلیون بشکه در سال ۲۰۴۵ افزایش پیدا خواهد کرد.

در حال حاضر انرژی های تجدیدپذیر از باد و نور خورشید فقط روزانه ۸ میلیون «معادل بشکه نفت» تولید می کنند، یعنی ۳ درصد کل تولید انرژی اولیه؛ تا سال ۲۰۴۵ با رشد شدید، انرژی های تجدیدپذیر به ۱۲ درصد تولید انرژی جهان می تواند برسد. نسبت سوخت های فسیلی به کل تولید در حال حاضر ۸۰ درصد است و طبق پیش بینی اوپک در سال ۲۰۴۵ به ۶۹ درصد کاهش پیدا خواهد کرد، بقیه آن به وسیله انرژی هسته ای، انرژی آبی و زیست توده ای تأمین می شود. اوپک معتقد است که سهم همه انرژی های تجدیدپذیر شامل انرژی آبی و زیست توده ای از ۱۵ درصد به ۲۳ درصد انرژی اولیه افزایش پیدا خواهد کرد.^{۲۷}

از یک دید کلی، توسعه سریع انرژی های تجدیدپذیر از یک نقطه تولیدی خیلی پائینی شروع می شود، و در بهترین حالت، احتمالاً به سختی قادر خواهد بود که تقاضای در حال افزایش را جوابگو باشد. بنابراین، تولید سوخت های فسیلی در سطح فعلی یا کمی بالاتر ادامه خواهد داشت. در اینصورت اهمیت سوخت های فسیلی به طور نسبی (احتمالاً نه به طور مطلق) پائین خواهد آمد. به عبارت دیگر، نرخ فعلی انتشار گاز های گلخانه ای حاصل از سوزاندن سوخت های فسیلی در سطوح فعلی ادامه خواهد داشت یا گرایش به افزایش خواهد داشت. بله، اگرچه بیان این مطلب تکراری است، ولی ما حتی از حاشیه امن انتشار جمعی گذشته ایم.

سودآوری مسیری است که جهان را به سوی فاجعه هدایت می کند. سود بستگی به شکاف بین هزینه تولید و قیمت کالاها در بازارهای جهانی (نفت، گاز، طلا، مس و غیره) دارد. پیش بینی سود بریتیش پترولیوم بر پایه قیمت برآوردی بشکه ای ۷۰ دلار نفت خام در سال ۲۰۳۰ است، و برآورد شل کمی محافظه کارانه به مبلغ ۶۵ دلار موراوی ۲۰۲۶ می باشد.^{۲۸} این کمپانی ها تصمیم گیری برای توسعه تولید را بر مبنای هزینه سربه سر بشکه ای ۳۰ تا ۴۰ دلار می گذارند، یعنی با سود حاشیه ای هر بشکه ۳۵ دلار و بیشتر. با این مقدار سود حاشیه ای آنها به توسعه تولید و انباشت سود های عظیم ادامه خواهند داد.

فقط کمپانیهای بزرگ نفتی غرب نیستند، بلکه کمپانی های دولتی نفت خاورمیانه، که شاهد گسترش تقاضا برای سوخت های فسیلی هستند که قیمت ها را در اطراف هر بشکه ۷۵ تا ۸۰ دلار نگه خواهد داشت، تولیدات را با سود حتی بیشتر (چرا که هزینه تولید آنها برای هر بشکه کمتر از ۱۰ دلار است) افزایش خواهند داد. آندرس مالم گوشزد می کند که آرامکوی عربستان در سال ۲۰۲۰ سودش بیشتر از هر کمپانی دیگری در طول تاریخ بود، و او درست می گوید که مراکز سرمایه داری جهانی این را پذیرفته اند که گرمای جهان به سوی افزایش ۳ درجه ئی فاجعه آمیز خواهد رفت، و مصمم هستند که روایت را با ادعاهای متمایل به راهکارهای فناورانه آینده برای بازگرداندن کره زمین به ۱.۵ درجه سانتیگراد مدیریت کنند. مالم استدلال می کند که عدم چرخش به انرژی های تجدیدپذیر به خاطر حفاظت سرمایه داری از دارائی های خصوصی خودشان است، به ویژه هزینه های غیرقابل بازگشت (غرق شده) دارائی های هیدروکربنی و زیرساخت های ساخته شده در اطراف آنها – یعنی “دارائی های سرگردان” که در معرض خطر غیر سودآوری شدن هستند.^{۲۹}

دارائی های سرگردان یا سیستم از کار افتاده؟

خطر دارائی های سرگردان تبدیل به ابزاری برای لابیگری شده است تا مراکز مالی را تشویق به خارج شدن از سرمایه گذاری در هیدروکربن کند. نمودار ۳ ابتکار ردیاب کربن منطقه خطرناک ۲ تریلیون دالری دارائی های سرگردان: چگونه شرکت های سوخت فسیل بازده سرمایه دار را به خطر می اندازند

همانطور که نمودار نشان می دهد ‘ابتکار ردیاب کربن’ هشدار می دهد که “کمپانی های سوخت فسیلی بازدهی سرمایه گذاران را به خطر می اندازند”. ابتکار ردیاب کربن در پی “همردیف کردن فعالیت های بازار سرمایه با واقعیت اقلیمی است”.^{۳۰} مسأله این است که واقعیت های اقلیمی تابع بازارهای سرمایه هستند، نه به عکس آن، و خیال واهی آن را عوض نمی کند. این مسأله محوری است.

مسأله این است که تولید کنندگان اصلی کربن و سهامداران آنها فریب این نوع از لابیگری را نمی‌خورند. همانطور که دیده ایم، اگرچه کمپانی‌های نفتی سرمایه‌گذاری را در انرژی‌های تجدیدپذیر افزایش داده‌اند اما مقدارش جزئی است، ۹۷ درصد تولیدات خود را به هیدروکربن اختصاص داده‌اند.

مسأله این است که بانک‌های بزرگ و مدیران دارائی منابع مالی عظیمی به استخراج سوخت فسیلی اختصاص داده‌اند، آنها با 'اتکا به هرج و مرج زیست محیطی'، 'در طی هفت سال پس از موافقتنامه پاریس بالغ بر ۵.۵ تریلیون دلار'^{۳۱} در سوخت‌های فسیلی سرمایه‌گذاری کرده‌اند. در مقابل آن انتقال سرمایه به امور مالی اخلاقی و سبز بیش از حد اغراق شده است. یک تحقیق اخیر نشان داده است که فقط کمتر از ۵ درصد سرمایه‌های مالی به صندوق‌های محیط زیستی، اجتماعی، و حکومتی (ESG) اختصاص داده شده است که با ۱.۵ درجه گرمایش قابل قبول سازگار هستند.^{۳۲} علی‌رغم ادعاها و وعده‌هایشان، تولید کنندگان سوخت‌های فسیلی در حال توسعه تولیدات بر مبنای محاسبات شان برای سودآوری در آینده هستند. فقط در قاره آمریکا: کانادا به هیچ‌کدام از اهداف کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای از زمانی که تولید نفت 'ماده‌های نفتی' را شروع کرد دست نیافته است؛^{۳۳} در آمریکا، توسعه سریع میدان‌های پریشان و فرکینگ آن را تبدیل به بزرگترین تولیدکننده نفت کرده است؛ و در اعماق اقیانوس آتلانتیک در اطراف مکزیکو، گیانا، سورینام، برزیل و آرژانتین فعالیت‌های عظیمی برای تولیدات بیشتر در جریان است.^{۳۴}

کاپ (COP) خوب وجود ندارد، همه آنها بد هستند.

اگر فکر می‌کنید که این نوع از سرمایه‌داری مضر است، هنوز نوع دیگر آن را ندیده‌اید. گروه‌های مرکزی جهان سرمایه‌داری در مسیر رسیدن به دمای میانگین ۲.۹ سانتیگراد تا ۲۱۰۰ در حرکت هستند. اوضاع وخیم‌تر خواهد شد. تشدید پلاریزاسیون (دوقطبی شدن) سیاسی را درون جوامع کشورهای صنعتی ثروتمند شاهد هستیم، که مردمش جذب سبک زندگی مصرفی امپراتوری شده‌اند اما یک اقلیت آگاه برای نجات زمین دست به عملیات ستیزه‌جویانه می‌زنند؛ دوقطبی شدن بین کشورها که با شکاف بنیادی بین 'شمال و جنوب' در نظام جهانی که هنوز عمیقاً با میراث استعمار گران و استعمارشدگان شکل گرفته شده است، شروع می‌شود؛ و با منافع مختلف تولیدکنندگان و مصرف کنندگان ترکیب شده است.

سیاست‌های اقلیمی باید در جهت گرد هم آوردن جنبش‌های اجتماعی حرکت کند، یعنی احیای مجدد روحیه و اهداف کنفرانس جنبش اجتماعی کوچاباما (بولیوی) که به طور دموکراتیک بازسازی شده باشد.^{۳۵} 'مناطق قربانی' مناطق مقاومت در جبهه مقدم هستند، مثل مورد خط لوله ۱۴۴۳ کیلومتری در اوگاندا^{۳۶}. (Total's EACOP) علی‌رغم جرم انگاری اش مدافعان محیط زیست به مبارزه خود ادامه می‌دهند و حمایت و اقدامات همبستگی دیگران را جذب می‌کنند.^{۳۷}

راه حل بنیادی از جانب بسیاری از جوامع فقیر و بومی در اکثریت جهان خواهد آمد که برای مقابله با سرمایه‌داری استخراجی برای بقای خود در مرکز اتحاد جهانی مردم زحمتکش، بسیج خواهند شد.

طبق آخرین گزارشات، به فردی که مسئول کاپ ۲۸ است دستورالعمل داده شده است که در حاشیه اداره آن اقدام به معامله برای فروش نفت و گاز کند.^{۳۸} به نظر باورکردنی نمی‌آید، این آشکارترین نشانه فرایند انحرافی است که در آن آینده کل زمین و انسانیت به آن بستگی دارد.

بنابراین ما به آخر خط رسیده ایم. تحت پوشش روابط تولیدی سرمایه‌داری، یعنی در واقع امپریالیسم، کنترل فاجعه زیست محیطی غیرممکن است. یک مرحله مفهومی علاوه بر رویکرد سود محور وجود دارد. ما باید درک کنیم که

سود اضافی (مارکس) یا سود های فوق العاده (لنین) محرک اقتصادی هستند که نابودی کره زمین را توسط امپریالیسم سرمایه داری توجیه می کنند.

با توجه به این که، تا چه میزان جوامع ما به سوخت های فسیلی وابسته هستند، ساختن یک نظام سوسیالیستی پایدار از نظر زیست محیطی با استفاده از امکانات مادی موجود مشکل عظیمی خواهد بود. یک چیز روشن است، نجات هستی در کره زمین به این معناست که ما باید امپریالیسم سرمایه داری را نابود کنیم. انقلاب، نه رفم، تنها پاسخ صریح زندگی به سراب سرمایه داری در کویر است.

منبع <https://mronline.org/2023/12/01/cop28-the-mirage-that-capitalism-can-solve-its-destruction/#>

*- اندی هیگین بتوم یک دانشیار بازنشسته در دانشگاه کینگستون، لندن است، مقالات مرتبط از همین نویسنده را در اینجا ببینید: <https://mronline.org/2019/07/17/global-britains-real-climate-changers-big-oil-must-be-taken-down/>

<https://mronline.org/2020/05/26/oil-price-collapse-the-crisis/>

Notes

1. UNEP (2023) Emissions Gap Report 2023, unep.org.
2. 'Evo Morales stuns Copenhagen with demand to limit temperature rise to 1C' The Guardian 16 December 2009
3. Steffen, Will et al. (2018) 'Trajectories of the Earth System in the Anthropocene' PNAS August 14, 2018 115 (33): 8252-8259 pnas.org; and Climate Reality Check (2021) Climate Reality Check, climateralitycheck.net.
4. von Schuckmann et al (2020) 'Heat stored in the Earth system: where does the energy go?' Earth System Science Data, essd.copernicus.org.
5. UNEP (2023), p. xxiii.
6. Oxfam International (2023) Climate Equality: A Planet for the 99%, policy-practice.oxfam.org.
7. See Adam Hanieh (2021) 'Petrochemical Empire' New Left Review 130, pp25-41.
8. Copernicus, "۲۰۲۳ on track to become the warmest year after record October," ۱۰ November 2023, climate.copernicus.eu.
9. World Meteorological Organization (WMO) (2022) United in Science 2022 ; WMO (2022) State of the Global Climate 2022 (WMO-No. 1316), library.wmo.int.
10. "Hell de Janeiro': scorching heat highlights Brazil's glaring inequality' The Guardian 19 November 2023
11. 'New data reveals extraordinary global heating in the Arctic' The Guardian 15 June 2022
12. Oxfam International (2023), p32.

13. WMO (2023) ۲۰۲۳ State of Climate Services: Health, library.wmo.int.
14. IEA (2023) World Energy Investment 2023, [iea.org](https://www.iea.org). See also IPCC (2023) AR6 Synthesis Report: Climate Change 2023, [ipcc.ch](https://www.ipcc.ch).
15. Brett Christophers 2021 'Big oil companies are driven by profit – they won't turn green by themselves' The Guardian 25 May 2021
16. UK Office of National Statistics 2023 Profitability Dataset, Profitability of UK companies time series, ons.gov.uk.
17. McKinsey 'The big choices for oil and gas in navigating the energy transition' ۱۰ March 2021, [mckinsey.com](https://www.mckinsey.com).
18. IEA (2023) The Oil and Gas Industry in Net Zero Transitions <https://www.iea.org/reports/the-oil-and-gas-industry-in-net-zero-transitions>
19. Shell (2023) Capital Markets Day, [nevirpedia.nl](https://www.shell.com).
20. BP (2023) ۲۰۲۲ Full Year and 4Q: Financial Results and Update on Strategic Progress, [bp.com](https://www.bp.com) ; pp19-30.
21. 'Dealmakers see Chevron-Hess tie-up as the start of oil "arms race"' The Financial Times 24 October 2023
22. 'Exxon to begin producing lithium to feed surging battery demand' The Financial Times 14 November 2023
23. 'Oil megadeals usher in an age of energy uncertainty' The Financial Times 25 October 2023
24. IEA (2023) The Oil and Gas Industry in Net Zero Transitions, p54.
25. IEA (2023) Oil Analysis and forecast to 2028, [iea.blob.core.p28](https://www.iea.org).
26. 'Companies still investing too much in fossil fuels, global energy watchdog says' The Guardian 23 November 2023
27. OPEC (2023) World Oil Outlook 2023, [woo.opec.org](https://www.wo.opec.org).
28. Shell (2022) 2nd Quarter 2022 And Half Year Unaudited Results <https://www.shell.com/investors/results-and-reporting/quarterly-results.html>
29. Andreas Malm (2023) Interview on Palestine, Climate Activism and over-shooting 1.5 °C, [youtube.com](https://www.youtube.com)
30. Carbon Tracker Initiative 'Aligning capital market actions with climate reality' <https://carbontracker.org>
31. Rainforest Action Network et al (2023) Banking on Climate Chaos: Fossil Fuel Finance Report 2023, [bankingonclimatechaos.org](https://www.bankingonclimatechaos.org).

32. Fichtner et al (2023) 'Mind the ESG capital allocation gap: The role of index providers, standard-setting, and "green" indices for the creation of sustainability impact' Regulation & Governance
33. UNEP (2023) Production Gap Report 2023: Phasing down or phasing up? Top fossil fuel producers plan even more extraction despite climate promises [unep.org](https://www.unep.org).
34. 'Oil still looks like an easier bet for Latin America than renewables' The Financial Times 14 November 2023
35. 'Grassroots summit calls for international climate court' The Guardian 23 April 2010
36. Human Rights Watch (2023) Uganda: Oil Pipeline Protests Stifled, [hrw.org](https://www.hrw.org).
37. Just Stop Oil (2023) 'Students paint Total Energies HQ in resistance to Ugandan pipeline atrocities' [juststopoil.org](https://www.juststopoil.org). See also Fossil Free London [https://fossilfreelondon.org](https://www.fossilfreelondon.org)
38. 'UAE planned to use COP28 summit for oil deals, documents show' The Financial Times 27 November 2023